

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33312
Nom	Trastorns del desenvolupament i dificultats de l'aprenentatge
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	13 - Trastornos del Desarrollo y Dificultades de Aprendizaje	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GIL LLARIO, M.DOLORES	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

L'objectiu fonamental d'aquesta matèria és formar al futur psicòleg en la detecció, avaluació i intervenció front els problemes que pogueren sorgir en el desenvolupament i en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Els continguts se distribueixen en dos blocs, dedicats als trastorns del desenvolupament i a les diferents dificultats d'aprenentatge. En la part dedicada als trastorns del desenvolupament (TD) s'analitzarà l'excepcionalitat sensorial, motora i cognitiva així com els trastorns generalitzats i aquells relacionats amb la comunicació i el funcionament executiu. En el bloc centrat en les dificultats d'aprenentatge (DA) s'estudien els problemes de la lectura, escriptura i matemàtiques. La formació de l'estudiant en esta assignatura pretén facilitar el desenvolupament de competències bàsiques per a l'exercici de l'activitat professional tant en contextos d'aprenentatge formal (escola) com informal (famílies, associacions, etc.).

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Saber analitzar necessitats i demandes dels destinataris de la funció en diferents contextos
- Ser capaç de descriure i mesurar variables (personalitat, intel·ligència i altres aptituds, actituds, etc.) i processos cognitius, emocionals, psicobiològics i conductuals.
- Ser capaç d'identificar diferències, problemes i necessitats
- Conèixer la diferent problemàtica -característiques i factors causals- que poden presentar els subjectes escolaritzats lligada al seu desenvolupament evolutiu.
- Utilitzar enfocaments d'avaluació pertinents per a la identificació específica de les dificultats en el desenvolupament i en l'aprenentatge.
- Conèixer els principals models per a dissenyar i implantar la intervenció psicoeducativa.
- Integrar la informació obtinguda en el procés d'avaluació per dissenyar un pla d'intervenció específic per als trastorns del desenvolupament i les dificultats de l'aprenentatge.
- Saber assessorar, tant els professors com les famílies, en l'atenció a la diversitat educativa.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Identificar, descriure i avaluar els trastorns generalitzats del desenvolupament i l'excepcionalitat intel·lectual.
- Identificar, descriure i avaluar els trastorns relacionats amb la discapacitat física i motora.
- Identificar, descriure i avaluar els trastorns relacionats amb la comunicació i l'autoregulació.
- Identificar, descriure i avaluar les dificultats en l'accés al lèxic, la comprensió de texts, el grafisme i l'expressió escrita i les dificultats en el càlcul i en la resolució de problemes.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. TRASTORNS DEL DESENVOLUPAMENT

Tema 1: Trastorns generalitzats del desenvolupament

Tema 2: Trastorns relacionats amb l'excelsaionalitat sensorial, motora i intel·lectual.

Tema 3: Trastorns relacionats amb la comunicació i l'autoregulació

2. DIFICULTATS D'APRENTATGE

Tema 4: Dificultat en l'accés lèxic, ortografia i grafisme

Tema 5: Dificultat en la comprensió de textos i l'expressió escrita

Tema 6: Dificultats en el càlcul i en la resolució de problemes.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teòricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	4,00	0
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	15,00	0
Resolució de casos pràctics	6,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant diferents metodologies instruccionals de cara a potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats i el desenvolupament de les competències de la matèria.

Les tècniques instruccionals bàsiques són (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria, (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic (estudi de casos, debat i anàlisi de textos), (3) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (4) Avaluació formativa i sumativa.

AVALUACIÓ

Elements de l'avaluació.- Tres elements componen l'avaluació:

Prova final

- La valoració de continguts teòrics i pràctics es realitzarà mitjançant una prova final que integrarà preguntes objectives i/o d'assaig (obertes), i cobrirà tant les competències teòriques com les competències pràctiques
- El 60% de la prova final és comuna en tots els grups de la matèria.
- La puntuació en la prova final suposarà el 60% de la nota final

Informes

- La Presentació oral i/o escrita d'informes, a nivell individual o en grup. L'apartat d'informes es compon d'un 10% no recuperable i un 10% recuperable.

Activitats al llarg del curs

- La realització i participació d'activitats plantejades al llarg del curs de forma individual o en grup. L'apartat d'activitats es compon d'un 10% no recuperable i un 10% recuperable.

Els requeriments mínims per a superar la matèria seran els següents:

En primera convocatòria:

- Superar el 50% de l'examen (amb un pes del 60%)
- Superar el 50% dels Informes (amb un pes del 20%)
- Superar el 50% de les Activitats de classe (amb un pes del 20%)

En segona convocatòria:

- Superar el 50% de l'examen (amb un pes del 60%)
- Superar el 50% del component recuperable dels Informes (amb un pes del 10%)
- Superar el 50% de les Activitats de classe recuperables (amb un pes del 10%)

- Serà necessari superar els components RECUPERABLES dels apartats Informes i/o Activitats mitjançant prova escrita.

- Es mantindrà la nota dels Informes i/o activitats NO RECUPERABLES de la primera a la segona convocatòria.

Advertiment

La còpia o el plagi manifest de qualsevol tasca que forme part de l'avaluació comporta la impossibilitat de superar l'assignatura, i pot suposar el sotmetiment immediat als procediments disciplinaris oportuns.

Cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'estudiant universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure de l'estudiant abstenir-se d'utilitzar, o de cooperar en la utilització, de procediments fraudulents en les proves d'avaluació, en els treballs que es realitzen o en documents oficials de la universitat.

En horari de tutoria, el professor o professora pot requerir entrevistes individuals o en grup amb la finalitat de verificar el grau de participació i d'assoliment en els objectius fixats per a qualsevol tasca desenvolupada. El fet de no acceptar aquesta verificació comporta no superar la tasca o activitat en qüestió.

Sistema de qualificació

L'avaluació de l'assignatura i la impugnació de la qualificació obtinguda estan sotmeses a allò que disposa el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017).

http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

Segons aquesta norma, la nota s'ha d'anotar en expressió numèrica de 0 a 10 amb un decimal, i s'ha d'ajustar a l'escala de qualificació següent:

- De 0 a 4,9: suspens.
- De 5 a 6,9: aprovat.
- De 7 a 8,9: notable.
- De 9 a 10: excel·lent o excel·lent matrícula d'honor.

Només se sumen els diferents apartats que preveu l'avaluació quan s'hagen superat els requisits mínims establerts per a cadascun d'ells.

En l'acta de l'assignatura s'ha de fer constar la qualificació obtinguda en primera convocatòria d'acord amb les regles següents:

- Si no hi ha qualificació de l'apartat d'avaluació amb major ponderació, la qualificació és NO PRESENTAT, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest no assoleix els requisits mínims, s'hi fa constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest supera els requisits mínims establerts, però no s'assoleixen aquests requisits en algun dels restants apartats, s'hi fa constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.

En segona convocatòria, s'ha de procedir d'acord amb les regles següents:

- Només pot haver-hi l'opció NO PRESENTAT, quan l'estudiant/a no s'haja presentat a més d'un dels apartats d'avaluació, inclòs entre aquests el de major ponderació.
- Si hi ha qualificacions en tots els apartats d'avaluació, però no s'assoleixen els requisits mínims en algun d'aquests apartats, hi ha de constar SUSPÈS i la nota en base 10 corresponent a l'apartat que no s'ha superat. Si és el cas de més d'un apartat no superat, hi ha de constar la màxima nota dins del suspens en base 10.
- Si no se supera algun dels requisits mínims i falta un apartat d'avaluació, s'hi fa constar SUSPENS i

la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat no superat.

- Si se superen dos apartats d'avaluació, i n'hi ha un tercer en el qual no s'han presentat evidències d'avaluació, s'hi fa constar SUSPENS i, com a qualificació, la mitjana de puntuacions, de les quals la part no presentada és 0,0 (màxim possible 4,9)
- Si se supera la prova de major ponderació, però falten evidències en algun dels apartats restants, s'hi fa constar SUSPÈS. Se sumen les parts i: a) si la suma és inferior a 5, s'hi fa constar aquest resultat; b) si la suma és superior a 5, s'hi fa constar 4,9.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- FLETCHER, J. M. y LYON, G. R. (2007). Learning disabilities: from identification to intervention. New York: Guilford Press. (Bibliography required for the AR group).
- GARCIA, J. N. (2008). Dificultades de aprendizaje y trastornos del desarrollo. Madrid: Pirámide.
- GIL-LLARIO, M.D. y MORELL-MENGUAL, V. (2016). Trastornos del desarrollo y dificultades de aprendizaje. Vol I y Vol II. Valencia: Tirant lo Blanch.
- LATORRE, A., BISETTO, D. y TERUEL, J. (2010). Trastornos y dificultades del desarrollo: Evaluación, intervención y casos prácticos. Valencia. Publicaciones Universitat de València.
- MIRANDA, A., FORTÉS, M. C., y GIL, M. D. (1998). Las dificultades en el aprendizaje de las matemáticas: un enfoque evolutivo. Málaga: Aljibe.
- MIRANDA, A., VIDAL-ABARCA, E., y SORIANO, M. (2000). Evaluación e intervención psicoeducativa de estudiantes con dificultades de aprendizaje. Madrid: Pirámide.
- PENNINGTON, B. F. (2009). Diagnosing Learning disorders. A neuropsychological Framework. Guilford Press. (Bibliography required for the AR group).

Complementàries

- ALCANTUD, F. (2003). Intervención psicoeducativa en niños con trastornos generalizados del desarrollo. Madrid: Pirámide
- ARDILA, R. (2005). Neuropsicología de los trastornos del aprendizaje. Málaga: Aljibe.
- ARNEDO, M., BEMBIBRE, J., MONTES, A., & TRIVIÑO, M. (COORDS) (2015). Neuropsicología Infantil: A través de casos clínicos. Madrid: Panamericana.
- GRAU, C. y GIL, M^a. D. (Eds.) (2012). Intervención psicoeducativa en necesidades específicas de apoyo educativo. 2^a ed. Madrid: Pearson.
- HALLAHAN, D.P., KAFFMAN, J.M. & PULLEN (2009). Exceptional learners: An introduction to special education. Pearson International.
- HERSEN, M (Ed.) (2006). Clinician's Handbook of Child Behavioral Assessment. Elsevier Academic Press. (Bibliography required for the AR group).
- LATORRE, A. y BISETTO, D. (2009). Trastornos del desarrollo motor: estrategias de intervención y casos prácticos. Madrid. Pirámide.
- LATORRE, A., TERUEL, J. y BISETTO, D. (2010). Trastornos de conducta: estrategias de intervención y casos prácticos. Valencia. Publicaciones Universitat de València.
- MARÍN, D. y FAJARDO, I. (coords.). (2018). Intervención en Alumnos con Necesidades Específicas de Apoyo Educativo. Valencia: Tirant Lo Blanch.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen tots els continguts inicialment programats de la guia docent per a les sessions teòriques.

2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

La guia docent preveia 60 hores de classes de teoria i pràctiques a l'aula de les quals restava el 50% al moment d'inici de la docència no presencial. S' ofereix a l'alumnat una programació setmanal dels continguts teòrics i de les activitats corresponents als mateixos. Reducció de les 30 hores de classes de teoria a 10 per a ajustar-se a la durada de les videoconferències. Trasllat d'aquestes 20 hores al temps d'aprenentatge autònom de l'estudiant amb els materials pujats a l'aula virtual. Es realitza una flexibilització de la planificació temporal docent tant en dies com en horari.

3. METODOLOGIA DOCENT

Substitució de la classe presencial en uns casos per la videoconferència síncrona mitjançant creació de tasques "Videoconferència" a l'aula virtual i execució d'aquestes per Blackboard Collaborate el dia i a l'hora de la classe presencial. En altres casos per videoconferència asíncrona mitjançant Blackboard Collaborate o un altre sistema de diapositives locutades. Pujada a l'aula virtual dels materials per a aquestes sessions (diapositives i anotacions). Mateixos materials previstos en la guia original per a la docència presencial. Utilització del fòrum de l'aula virtual per a atendre els dubtes de les sessions i de les tasques. Proposta d'activitats a lliurar en dates concretes mitjançant l'opció "Tasca" de l'aula virtual, amb resolució de dubtes pel sistema de tutories establert i feedback de solucions correctes i qualificacions d'aquestes Tasques a través d'aula virtual.

Sistema de tutories. Es manté el programa de tutories virtuals (atenció en 48 hores laborables màxim per correu electrònic) i en l'horari de tutories presencials disponibilitat del professor en fòrums de dubtes i en els casos en què calga per problemes tècnics, telefònicament. Es realitzen tutories grupals a través de videoconferència per la plataforma BBC.

4. AVALUACIÓ

Es mantenen els tres elements de l'avaluació de l'assignatura de la guia original, encara que els seus pesos canvien incrementant el valor de l'avaluació contínua:

-Activitats al llarg del curs: Increment del pes de les activitats avaluable de manera contínua realitzades abans i després de l'entrada en vigor de l'estat d'alarma que passa del 20% al 50%.

-Informes: Increment del pes dels informes grupals que passa del 20% al 35%.

-Prova final: Reducció del pes de l'examen final que passa del 60% al 15% i es converteix en opcional. Els estudiants que decidisquen no fer-ho optaran a una nota màxima de 8.5

L'examen consistirà en un únic cas que es pujarà a l'aula virtual com a Tasca a l'hora prevista per a l'inici de l'examen. El cas tindrà el mateix enunciat, però es generaran 5 versions diferents del mateix modificant les dades entre versions. La duració de l'examen serà de 60 minuts i la resposta s'haurà de pujar a l'aula virtual amb un marge de 2 minuts respecte a l'hora de finalització de l'examen. Serà l'hora que figure en l'activitat Tasca de l'aula virtual com a hora de lliurament la que es tinga en compte per a entendre que s'ha lliurat en termini.

Si una persona no disposa dels mitjans per a establir aquesta connexió i accedir a l'aula virtual, haurà de contactar amb el professorat per correu electrònic en el moment de publicació d'aquest annex a la guia docent.

Si es produeix algun problema de connexió durant la realització de l'examen els estudiants hauran d'enviar un correu usant el compte @alumni.uv.es, identificant-se i descrivint les dificultats, a fi que se li comuniqui un dia o hora alternativa per a procedir mitjançant examen oral mitjançant videoconferència.

Els estudiants que no aconseguisquen el 50% en la suma ponderada dels apartats "Activitats al llarg del curs" i "Informe grupal" no podran superar l'assignatura en primera convocatòria. Podran recuperar aquests apartats en la segona convocatòria mitjançant un examen oral.

La prova final (examen teoricopràctic), atès que és opcional, no serà recuperable en segona convocatòria.

Finalment, cal assenyalar que amb independència del sistema d'avaluació:

- El professorat podrà requerir entrevistes individuals o en xicotet grup mitjançant videoconferència per a verificar el grau de participació i la consecució dels objectius que es persegueixen en qualsevol tasca desenvolupada. Declinar aquesta verificació per part de l'estudiant suposarà no superar la tasca/activitat en qüestió.

- El professorat usarà els sistemes de detecció de plagis contractats per la UV en les evidències d'avaluació. La "còpia" manifesta de qualsevol prova, tasca, activitat o informe, ja siga individual o grupal, que servisca a l'efecte d'avaluació en l'assignatura, impossibilitarà superar l'assignatura.

5. BIBLIOGRAFIA

Es manté la bibliografia bàsica i complementària de la Guia Docent.

S'afegien les sessions gravades i materials elaborats per cada professor com a material d'estudi disponible a l'aula virtual.

